GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 51.** 3. Maia 1824.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Oto iest dokończenie przerwanych w przedostatniey Gazecie naszey wiadomości z Dziennika rozpraw:

»Rojaliści pokazuią się na wielu mieyscach. Departament de la Madeleina idąc za przykładem Depart. Quito i Guayaquilu zrobił także powstania. Załoga i wszystkie statki spieszno odpłynęły do Karthageny dla wzmocnienia woyska przeznaczonego na utłumienie rokoszu w Cieneyi. Ale rokosz ten zaiął iuż całą prowincyię Santa Marta aż do Momport wzdłuż rzeki Magdaleny.«

»Officer zagraniczny opisuiąc te wiadomości dodaie w liście swoim, że brak pieniędzy tak iest wielki, iż szeregowy żołnierz pobiera dziennie tylko cokolwiek owoców i mały kawałek mięsa.«

»Niepodobna, pisze daley wspomniony Officer, trzymać się dłożey stronnictwa, za którym się ogłoszono, ponieważ nie ma ani fizyczney, ani moralney siły; przeznaczeniem rzeczpospolitey Kolumbyiskiey iest umrzyć w swoiey kolebce; z nią wstąpią do grobu nadzieie owych wszystkich awanturników, którzy porzuciwszy świetny zawód w Europie, szukali honoru i maiątku tam, gdzie ani pierwszego, ani drugiego nie znaydzie.«

Inny list opiewa pod d. 4tym Stycznia: »Załoga Panamy wypłynęła d. 10go Października na okrętach zagranicznych do Truxyllo w Peru; d. 15go Października zmieniła załoga Karthageny załogę Panamy, a d. 10. Grudnia wyruszyła znowu załoga Marakaibo dla zaięcia mieysca ostatniey w Karthagenie. Była ona tak dalece zniechęcona, że ią przed odpłynięciem okrętu rozbroić musiano. Wszystko zapowiada zupełne rozwiązanie teraźnieyszego stanu rzeczy.«

Jedna z Gazet Angielskich pisze co następnie: »Naynowsze wiadomości z Mexyku sięgaią pierwszych d. Lutego. Powstanie Jenerała Lobato, byłego szewca z Xalapy, utłumiono wprawdzie, tém bardziey iż tylko 5 do 600 ludzi należało do niego; atoli kilku amnestyią udarowanych naczelników znowu zaczyna się sprzeciwiać; nieiaki Hrabia Montezuma zbiera stronników w Tezenco, a zwolennicy Iturbidego tak wielkie w samey stolicy poważaią się knuć zamachy, że nawet Minister Alaman, mąż od wszystkich szanowany stronnictw, oddalił się z urzędu, za którego przykładem poszło wielu iego towarzyszów.

Dla braku urzędowych wiadomości trudno iest atoli dawnieysze wieści rozróżnić od nowszych i mieć pewnieysze doniesienia.

Hiszpaniia.

Dnia 6go Kwietnia przybito w Madrycie następuiące policyyne obwieszczenie i wydrukowano ie w Gazecie:

Don Jose Manoel de Arjona, członek Królewskiey Rady Ministeryialney, tudzież główny Intendent policyi Królestwa i mieszkańców tey stolicy.

Zdaie się iakoby nieprzyiaciele spokoyności postanowili iuż, ażeby kray ten nigdy tego dobrodzieystwa nie używał. W zamiarze tym rozsiewaią obawy, wynaydnią wieści nieszczęścia zapowiadaiące, roznoszą pogardy godne potwarze, i wszystkich używaią środków do wykonania swoich bezbożnych zamachów. Policyia ustanowiona mądrą troskliwością Króla, Pana naszego, dla przeszkodzenia skutkom zbrodniczych zabiegów, zmierzaiących do zaburzenia ludu, śledzi kroki burzycielów spokoyności, daie na nich baczność, wynaydzie ich bez wątpienia w zakątkach ich zbrodni i karygodnym zedrze larwę z twarzy, którą się zakrywaią.

Pomiędzy zabiegami, w dniach tych uknowanemi ieden osobliwie wyszczególnia się bezecnością, iak i niewiadomością. Królewskim ochotnikom tey prowincyi posłano okólniki z mniemanym rozkazem Króla, zapewniaiąc, że wolą iest Królewską, ażeby ochotnicy sprzeciwili się wykonaniu rozporządzeń wydanych niedawno względem tego oddziału. Okólniki te zawieraią potwarz na Króla, naszego Pana, na naszych walecznych sprzymierzeńców, Francuzów, i głównego dowodzcę Królew-

X

skich ochotników w Madrycie, mimo tego nawet, że podpis iego pod tym okólnikiem położony naśladowano.

Hiszpanie są zanadto roztropni, ażeby w tak prostą zasadzkę wpaść mogli. Wiedzą oni o tem dobrze, że w kraiu naszym są ludzie będący w stanie knowania tak bezbożnych zamachów, a którzy dla osiągnienia swoiego celu nie wahaią się przyprawić rojalistów o zgubę i nadużyć dostoynego imienia naszego Króla. Hiszpanie widzą o tém, że rojaliści są wierni w posłuszeństwie dla Króla i że pod iakimkolwiekbądź pozorem działaiący wbrew iego woli, są nieprzyiaciołmi Króla i wszystkich Hiszpanów.

Mieszkańcy Madrytu! Strzeżcie się przesad ducha stronniczego; ufaycie mądrości Króla i w owey władzy, którą poruczył mi na postrach rokoszanów i dla bezpieczeństwa spokoynych poddanych.

Podp. J. M. de Arjona.

Głowna kwatera woyska zaymuiącego przybywa w Aranjuez. Druga brygady piechoty wyruszy na stanowisko do Nowey Kastylii. Straż zamku w Aranjuez poruczona iest Królewsko-Francuzkiemu oddziałowi gwardyi, Królewsko-Hiszpańskim gwardzistom i kopiinikom Króla Jmci katolickiego. Druga brygada wyruszyła dnia 15go Marca celem zaięcia następuiących stanowisk: w Ocannie stać będzie batalion 13go liniowego pułku, w Jepes batalion tego samego pułku, w Chinchos drugi pułk liniiowy. Pułki liniowe 23ci, 28my i 9ty strzelców zostaną się w Madrycie; konna artyleryia i 22gi pułk liniowy stoią w Valdemoro, którego ieden batalion wyydzie do Ciempozuelos. Słychać, że na mieysce Jenerała Bourmont obeymie główne dowództwo nad woyskiem zaymuiącem Hrabia Rivaud de la Raffiniere.«

Z resztą w naynowszych listach pisanych do d. 6go Kwietnia z Madrytu nie ma naymnieyszey wzmianki o ogłoszonych rozruchach i scenach morderczych, które podług Dziennika rozpraw z d. 11go Kwietnia zdarzyć się miały w Walencyi, w Sewilli i w innych mieyscach. Dziennik rozpraw nie wymieniaiąc zrzódła wyiął te wieści z Dziennika Tuluzkiego znanego z ultraliberalizmu.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Na posiedzeniu Izby Wyższey d. 8go Kwietnia zrobił wniosek Hrabia Darnley, ażeby ustanowić Kommissyią do sprawdzenia, iak daleco ostatnie środki użyte od Rządu uspokoiły niechętnych w Irlandyi, i iakich potrzeba środków dla szczęscia i spokoyności kraiu tego. Nie uymuiąc teraźnieyszemu Wice-Królowi Irlandyi Margrabiemu Wellesley zasłużoney względem iego postępków pochwały iest to wszelako prawdą, że spokoyność w Irlandyi ciągle bywa zaburzaną o czém z tego naylepiey przekonać się można, że w niey wciąż iest ogłaszany akt powstania. Tylko zupełna odmiana w systemacie rządowym, to iest uznanie praw katolików mogłoby tam przywrócić spokoyność. Hrabia Darnley zwrócił szczególną uwagę na zły stosunek tak bogato uposażonego protestanckiego duchowieństwa w Irlandyi, gdzie chociaż między 7 millionami mieszkańców niema więcey iak 500,000 protestantów, maią oni iednak 4 Arcybiskupów i 18 Biskupów. Przy zakładaniu szkół w Irlandyi miano oczywiście zamiar pomagania protestanckiemu duchowieństwu w gorliwości nawracania na iego wiarę i dla tego Katolicy nie ważą się dzieci swoich posyłać od szkół. — Hrabia Liverpool oswiadczył, że żądana przez Hrabiego Darnley Kommissyia byłaby bezowocną. Twierdził, że chociaż Irlandyia inne prawie ma prawodawstwo, iednakże miano zawsze wzgląd na iey korzyść, a nawet ze stratą narodu Angielskiego, wszakże Irlandyia w porównaniu z Angliią dziesięć razy mniey opłaca podatków.

Posiedzenie Izby Wyższéy z d. 9. b. było wyłącznie poswięcone sprawom Irlandzkim. Hrabia Limeryck podał prosbę od Irlandzkich wolnych mularzy z żądaniem, ażeby ich loże wyięte były z bilu zakazuiącego wszystkie taiemne towarzystwa w Irlandyi. Szlachetny Lord zapewnił, że wolni mularze, których imieniem przemawiał, byli zawsze wiernymi poddanymi Króla.

Bill, w moc którego zezwolić miano Katolikom Irlandzkim chować umarłych swoich publicznie, odczytano po raz trzeci i przyięto nawet bez liczenia głosów.

Z Gibraltaru donoszą co następnie pod d. 18tym Marca: »Dowiedzieliśmy się przez okręt Phaeton przybyły dnia wczorayszego z pod Algieru, że Angielski Admirał Neale z 1 liniowym okrętem, 5 fregatami, 1 korwetą i 1 brygiem blokuie ciągle port tamteyszy. Rząd Algierski nie chce z Admirałem Angielskim wchodzić w układy. W porcie Algieru stoią 2 Algierskie fregaty i 2 korwety, które dawniey krążyły po morzu i powróciły z kilkoma niewolnikami na pokładzie. (Inni Algierscy korsarze krążą dotąd po morzu.) W Oranie w kraiu Algierskim zrobili kraiowcy (Mauro-

wie) powstanie przeciwko Turkom. Lecz Turcy rozpędziwszy rokoszanów pomordowali ich hersztów.«

Podług wiadomości z tegoż dnia z Gibraltaru, Dey Algierski przygotowuiąc się na bombardowanie ze strony Anglików, kazał ze wszystkich okrętów woiennych stoiących w porcie pozdeymować liny i porozstawiać wzdłuż zatoki portowey. Znacznych posiłków woyska oczekuią z głębi kraiu na osadzenie twierdz. Przeciwnie Officerowie Deja nie wielką maią ochotę wspierać go w woynie przeciw Anglii, albo oczekiwać bombardowania. Zrobiono nawet spisek na życie iego, który się iednak nie udał.

Francyia.

Minister Skarbu Corbiére mówiąc w Izbie Parów za wnioskiem do prawa względem siedmletniego odnowienia Izby, wyrzekł co do istoty następuiące zdania: »Doświadczenie nauczyło, że kiedy corocznie odnawianą bywa część piąta Izby, Deputowani nigdy zupełnie potrzebami przyszłości zatrudniać się nie mogą. Nad wielkiemi prawodawczemi środkami nie można z potrzebną rozwagą obradować w ciągu iednego posiedzenia, a przybywanie nowych Członków przeszkadza postępom tego samego ducha tak dalece, że roztropność wymaga raczéy zupełnie nie odnawiać wspomnienia o podobnych ustawach. Przeciwnie na lat siedm zwołana Izba odpowié wzniosłemu zamiarowi iéy instytucyi. Że artykuł ieden Konstytucyi mówi przeciw siedmioletniemu odnowieniu Izby, nie powinno to wstrzymywać nas od przyięcia tak pożyteczněy poprawy. Izby Konstytucyią powołane nigdy same znieść się nie mogą; wszakże one tego nawet nie zechcą, co właśnie iest porękoymią ich trwałości, ale gdy są wezwane od Króla, cóż przeszkadza im naradzać się nad uchwałami ich wewnętrznych urządzeń, a ieżeli doświadczenie okazało potrzebę niektórych odmian, któż utrzymywać będzie, że nie należy im zezwolić własne na wydoskonalenie? Twórca Konstytucyi przewidział to bezwątpienia, że z czasem w poiedyńczych postanowieniach potrzeba będzie dla zapewnienia trwałości całego dzieła, zrobić niektóre odmiany. I, choćiaż w tym względzie żadnych osobliwych form nie przypisał, uczynił to dla tego, ponieważ sądził, że w takim przypadku dostatecznem będzie wspólne Izb obudwóch działanie.«

Zjednoczone Niderlandy.

Izba handlowa ogłosiła w Amsterdamie, co następnie: »JKMość dowiedziawszy się, że okręty płynące pod Niderlandzką banderą obawiaiąc się korsarzów Algierskich dłużéy zabawiły w portach środziemnego morza, zlecił Konzulom, ażeby zapewnili żeglarzy, że Niderlandzka siła morska bandery swoie na morzu środziemném bronić będzie, a Kontr-Admirał dla tego nie dał zasłony żadnemu okrętowi, ponieważ widział, że to był niepotrzebny środek, kiedy Algierskie okręty iuż powróciły, a Anglicy ścisle blokuią Algier. Jednakże Niderlandzka sił zbroyna ma być pomnożoną tak na morzu średziemném iak i na morzu koło Lepantu.

Niemcy.

W. Xiążę Heski zakazał od d. 10. Kwietnia w Państwie Swoiém Gazetę Nekkara wychodzącą w Sztutgardzie.

Królestwo Polskie.

Na zgromadzeniu gminném okręgu Sochaczewskiego w d. 6. Kwietnia w mieście Łowiczu pod laską JW. Jana Helwich Marszałka, z przyzwaniem na Assessorów JX. Rutkowskiego Kanonika Łowickiego, Ignacego Maier i Augustyna Smorągowicza na Sekretarza odbytém; obranym został Radcą Woiewództwa Mazowieckiego Jan Felix Wilski, Obywatel Pow: Błońskiego i miasta Łowicza.

Dnia 26. Marca na Seymiku Szlacheckim Powiatu Kieleckiego pod laską JW. Antoniego Łempickiego Marszałka, Assessorami byli WW. Bogusław Czaplicki dziedzic Bolmina i Karol Grabkowski dziedzic Zaierzowa, a Sekretarzem Ignacy Paszkowski dziedzic Piaskow, Radcami Woiewództwa wybrani tenże Marszałek i Czaplicki Assessor Seymiku.

Dnia 29. t. m na Zgromadzeniu Politycznem Powiatu Mariampolskiego pod laską JW. Piótra Frentzel Marszałka, obrany Radcą Woiewództwa W. Otto Milke, Assessorami byli tenże Radca i W. JX. Jucewicz, a Sekretarzem W. Wilhelm Heymer.

D. 8. Marca w Tomaszowe na Seymiku Szlacheckim pod laską Marszałkowską JW. Jeżewskiego obrany Posłem JW. Franciszek Łukawski, a Radcami Obywatelskiemi JW. Władysław Rulikowski i Jan Pawłowski Assessorami byli JWW. Baron Józef Wyszyński i Józef Chrzanowski, a Sekretarz Ignacy Deboli, Kameriunkier J. K. M.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 24. Kwietnia umieścił następuiące wiadomości:

— Z Konstantynopola d. 26. Marca: —

Radca Stanu Minciaki uwiadomiwszy W. Portę i tuteysze zagraniczne Poselstwa, że d. 24. t. m. zacznie kierować Rossyyskiego handlu sprawami, któremi zawiadywał C. K. Internuncyiusz, dnia tego samego otworzył od lat trzech zamkniętą Ces. Rossyyską handlową Kancellaryią. Widok Cesarsko-Rossyyskiego Orła obwieszczaiącego W. Porty przyiacielskie stosunki z Dworem Rossyyskim, przyiemne uczynił wrażenie publiczności.

W. Sułtan posłał przed kilkoma dniami list własnoręczny do Agi Janczarów z rozkazem, aby wyszczególnił tych żołnierzy swego oddziału, którzy życzą sobie należeć do wyprawy przeciwko powstańcom. Dzisiay, gdy W. Sułtan dążył do meczetu Nuri-Osmanie oświadczył mu Aga, że wszyscy Janczarowie zaufaniem w nich Monarchy uradowani, czekaią tylko iego rozkazu, aby w każdey wyprawie przyczynić się mogli. Ma być więc wkrótce wybrany oddział z 12,000 ludzi i do następnych dzisiań woiennych użyty.

Dowiaduiemy się z Morei, że nowa Rada wykonawcza Grecka, wyłączne dzieło Hydriotów i Spezzyiotów, przebywa ciągle w Kranidy, wiosce leżącey na wschodniey stronie Argolskiey odnogi, nie daleko wyspy Spezzyi, dokąd po wiadomey wyprawie zeszłego miesiąca Grudnia schronili się przeciwnicy stronnictwa Kollokotroniego. Wznowiona ta Rada wydała niedawno wyrok złożony z 18 artykułów, a oskarzaiący trzech swoich poprzedników: Piotra Mauromichali, (Beja Mainotów), Sotera Karalampi i Jędrzeja Metaxi, w którym to wyroku naywiększe im zarzucaią zbrodnie. Poźniey oskarżyła także formalnie Kolokotroniego. Na uchwałę tę odpowiedział Kollokotroni listem zawieraiącym dobitne usprawiedliwienia, wyrażaiąc się wraz złośliwie o Maurokordacie i o ziego zagranicznych sprzymierzeńcach, tymczasem iak i inni nie wiele zważa na czcze słowa Władzy tey z wszelkiey mocy ogołoconey.

Ta bowiem Rada tak dalece iest słabą, że między innemi w iednem obwieszczeniu (którego oryginał mamy pod ręką) uskarza się, iako iey nie chcą wydać przy napadzie na Argos zabranych archiwów i pieczęci Państwa i że ztąd zmuszoną iest używać pieczęci tymczasowey. Póki syn Kollokotroniego Panem Napoli di Romanie, a wysłaniec Mikity Korinth posiadać będzie, póty nie zmieni się stan tego absolutnego nierządu.

W dawnieyszey Gazecie naszey (Nr. 46.) wspomniony wypadek przy zbroiowni w Messalondze potwierdził się zupełnie; zdarzenie te oprócz tego skończyło się ze zmnieyszeniem powagi Xięcia Maurocordato. Gdy Niemiecki Oficer zginął od wystrzału i wszyscy do robót w zbroiowni należący ludzie, między któremi było kilku zręcznych mechaników i matematyków zbiegli na wyspę Zantę, miano ukarać Sulliota, który owo popełnił zaboystwo. Atoli siedmset iego towarzyszów broni powstawszy wzięli go pod swoię opiekę. Maurocordato nie tylko był zmuszony zaniechać onegoż ukarania, ale nad to dla uniknienia niebezpiecznego rozruchu musiał Sulliotów przyiacielskiemi łagodzić wyrazami. Wypadek ten tak dalece oburzył Lorda Byrona, że przez dni kilka cierpiał mocne konwulsyie, w których nawet lękano się o iego życie.*)

*) Nadmienione tu okoliczności zgadzaią się zupełnie z treścią doniesień naszych z Zantu, Korfu i t. d. — Podług artykułu umieszczonego w Dzienniku Rozpraw Lord Biron miał wtedy udać się właśnie do Trypolizzy, wyiednać pokóy między stronnictwami, ułagodzić Kolokotroniego, skłonić go do wyruszenia z Napoli di Romania i zrobić wiele ieszcze innych wielkich rzeczy. „Podróż iego" mówi wspomniony artykuł" była prawdziwym tryiumfem." dla wieszcza Hellenów." — O tem wszystkiem nic wiedzą nic korrespondenci nasi. Lord Biron, ile nam wiadomo, od czasu przybycia do Messalongi nigdzie się ztamtąd nie oddalał.

W skutku naynowszych wiadomości z Korfu z d 27 Marca iuż ucichła pogłoska o zaięciu Arty przez Greków.

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31go Maia 1824 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 7 7/8 detto po kr. 1, łót. 15 6/8 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 10 2/8 detto po kr. 1, łót. 20 5/8 bochenek chleba białego po kr 1, funt 1 łót 2 2/8 detto po kr. 3, funt 3 łót. 7 — detto po kr. 6, funt 6 łót. 14 2/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 21 1/8 — detto po kr. 3, funt. 4 łót. 31 5/8 — detto po kr. 6, funt. 9 łót 31 4/8 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 4 łót 13 7/8 — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuie 2 kr. w M. K.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oraz wzywa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfie doniósł, a prócz zataienia nazwiska, przyzwoitą odbierze nagrodę.

Redakcyia Józefa Bensy; Druk J. J. Pillera.